

LITTERATUR

Nicolay Skarning: Nedbemanning og sluttpakker : En praktisk håndbok. Oslo, Universitetsforlaget 2005. 180 s. ISBN 82-15-00688-4.

Nicolay Skarning har i en årrekke vært advokat i NHO, tilknyttet organisasjonens arbeidsrettsavdeling. Han har således omfattende erfaring i saker vedrørende nedbemanning. Det er prisverdig at han i denne boken deler sine erfaringer med andre som i større eller mindre utstrekning befatter seg med liknende utfordringer. Temaet nedbemanning er behandlet av flere forfattere. "Sluttpakker" er et område som er viet mindre oppmerksomhet i litteraturen, med et unntak for J. Fougner m.fl., *Omstilling og nedbemanning* (2003). Tittelen på Skarnings bok, *Nedbemanning og sluttpakker*, pirrer derfor nysgjerrigheten.

Boken åpner med et kort kapittel om hva en sluttpakke er. Dette er en grei introduksjon. Videre følger kapittel 2 med fire sider om hvilke forhold som kan tale for å velge sluttpakker som et alternativ til normale oppsigelser. Dette er en relativt kortfattet gjennomgåelse som får med seg hovedpunktene. Tatt i betraktning at dette er vurderinger som kan være strategisk svært viktige for arbeidsgiver og av stor betydning for arbeidstakerne, hadde gjennomgåelsen likevel blitt betydelig bedre om forfatteren hadde trukket inn flere momenter og kanskje belyst vurderingstemaene med å vise hvordan spørsmålene har blitt løst i avtaler om sluttpakker, eventuelt hvordan de kunne ha vært løst.

Kapittel 3 er en kort og god gjennomgåelse av nedbemanningsprosessen. For en erfaren arbeidsrettsjurist bringer det neppe noe nytt, men for arbeidsgivers administrative medarbeidere og jurister uten særlig kjennskap til slike prosesser er kapitlet nyttig. Forfatteren omtaler kravene til informasjon og drøfting i hovedavtalen LO - NHO. Dette er et tema som i liten utstrekning er drøftet i tilgjengelig arbeidsrettslig litteratur. Behandlingen i denne boken er også, etter min mening, knapp. Med sin bakgrunn fra NHO hadde jeg ventet, og håpet, at forfatteren hadde gått grundigere inn på de sentrale bestemmelsene i hovedavtalen. Den såkalte "Transocean-dommen" (om drøftelsesplikten) i ARD 1996 s. 130 blir riktignok kommentert. Likevel savner jeg en grundigere redegjørelse om de tillitsvalgte rolle og rettigheter ved nedsettelse av ulike arbeidsgrupper, styringsgrupper m.v. og ved utarbeidelse av mandat m.v. i denne forbindelse.

Kapittel 4 refererer sluttpakker omtalt i media. Dette kapittelet er etter min mening overflødig, særlig sett i sammenheng med kapittel 7 som gjengir flere ulike sluttpakkeordninger.

Kapittel 5 omhandler utforming av sluttpakkeordningene. Sammen med kapittel 3 kunne dette ha vært bokens hoveddel, men gis bare ca. 12 sider. Her kunne forfatteren brukt mer plass på å eksemplifisere de forskjellige virkemidlene og i større grad kommentere dem. Sluttpakker med element av førtidspensjonsordninger burde vært behandlet her. Mange bedrifter søker, i samarbeid med tillitsvalgte, å komme fram til sluttpakkeordninger som gir eldre arbeidstakere mulighet til å fratre med ulike former for førtidspensjon. AFP-ordningen kommenteres riktig nok i et avsnitt, men temaet førtidspensjon i forbindelse med nedbemanning er etter min mening for stemoderlig behandlet i boken.

Kapittel 6 har overskriften "Virkingen av at sluttpakke er inngått". Dette er et viktig kapittel. Forfatteren omtaler og gjengir uttalelser fra arbeidskraftmyndighetene om sluttpakker og ledighetstrygd, og fra trygde-etaten om sluttpakker og opptjening for rett til fødselspenger. Dette er nyttig og praktisk viktig. I dette kapittelet burde forfatteren også gjort plass til noen kommentarer om sluttpakker og sykepenger. Likeledes savner jeg kommentarer knyttet til ytelser ved rehabilitering, attføring og uførhet i kombinasjon med sluttpakker. Dette er problemstillinger som jevnlig kommer opp i forbindelse med nedbemanning, samtidig som dette er et farvann hvor det lett kan navigeres feil.

Kapittel 7 gjengir ulike sluttpakkeordninger fra ulike bedrifter. For en bok på knappe 100 sider tekst (uten vedleggene) kan man stille spørsmål ved hensiktsmessigheten av å bruke 55 sider til ren avskrift. Selvsagt kan det ha en nytteverdi å se hvordan avtaler om sluttpakker utformes, men en avtale som fungerer i én bedrift, trenger ikke fungere i en annen. Dersom forfatteren hadde brutt opp avtalene og brukt dem til å belyse poengene i bokens kapitler 2 og 5, ville det vært svært nyttig. I stedet fremstår denne delen av boken som et vedlegg til selvstudium der man selv må gjøre seg opp en mening om hvilke elementer i avtalene som var nyttige. Hvis forfatteren hadde forklart hvorfor de forskjellige elementene (kanskje) ble benyttet, i hvilken grad dette gjorde at de ansatte valgte sluttpakke eller ikke, og hvilke konsekvenser man vet dette hadde for bedriften i ettertid, ville denne delen ha vært mye lettere fordøyelig. Jeg erkjenner at dette ville kreve mye mer arbeid med boken, men da kunne boken virkelig blitt "en praktisk håndbok".

Nedbemanning og sluttpakker bidrar utvilsomt til å dekke et behov. Og som nevnt innledningsvis er det prisverdig at Skarning, i en ellers travel

hverdag, makter å gi ut en bok om dette emnet. Med tanke på senere utgivelser er det mitt håp at Skarning går grundigere inn på selve prosessen fram til utforming og inngåelse av sluttavtaler. Her burde han, med sin bakgrunn fra NHO, ha et erfaringsmateriale de færreste rådgivere i slike prosesser har.

Knut-Marius Sture
Advokat
Partner, Arntzen de Besche Adv.f.a. AS

Forum för forskning om arbetsrätt – EU & arbetsrätt

Forum för forskning om arbetsrätt er en webportal som er både en informasjonskilde og en publiseringskanal. Ved inngangen til oktober 2005 fantes det 630 artikler om ulike arbeidsrettslige emner gratis tilgjengelig på denne webportalen. Og antallet øker stadig. Forfatterne er forskere og praktikere over hele Norden – og noen fra utenfor Norden – som selv publiserer sine tekster på portalen.

For å få tilgang til alt det som finnes i artikkelarkivet, er det bare å gå til webadressen <http://arbetsratt.arbetslivsinstitutet.se> (ja, det er riktig, det skal *ikke* være noe www. i adressen). Da kan man søke direkte; det kreves ikke noen registrering eller innlogging.

Den som registrerer seg, får imidlertid tilgang til ytterligere to funksjoner. For det første kan hun eller han publisere kortere eller lengre artikler om arbeidsrettslige emner. For det annet kan vedkommende person presentere seg selv og sitt arbeid på en egen side. På denne måten dekker *Forum för forskning om arbetsrätt* idag et lite nettverk av forskere, advokater, organisasjonsjurister, dommere, tillitsvalgte, m.fl. – kort sagt alle kategorier som har grunn til å holde seg à jour med arbeidsretten.

Mange av artiklene er arbeider som har vært publisert tidligere i ulike juridiske tidsskrifter eller antologier, men her finnes de altså samlet og gratis tilgjengelige på ett sted. Dessuten finnes det også tekster som publiseres eksklusivt på *Forum för forskning om arbetsrätt*, og redaksjonens forhåpning er at andelen slike arbeider skal bli større. Blandt de norske forfatterne finnes f.eks. Stein Evju, Mona Næss og Torgeir Aarvaag Stokke. For den som er noenlunde vant med data, er det enkelt å selv publisere sine tekster, men det finnes også en redaktør som kan hjelpe til med det.

Bak *Forum för forskning om arbetsrätt* står redaksjonen for det nordiske nyhetsbrevet *EU & arbetsrätt*, dvs. Kerstin Ahlberg, Arbetslivsinstitutet, Stockholm, Niklas Bruun, Svenska Handelshögskolan i Helsingfors, og Ruth Nielsen, Handelshøjskolen i København. *EU & arbetsrätt* følger fortløpende med i hva som skjer i samspillet mellom de nordiske landenes nasjonale rett på den ene siden og EUs regler og EUs politikk på den annen side. Nyhetsbrevet kommer ut fire ganger i året i såvel trykt som elektronisk form. Abonnement er gratis og kan bestilles fra kerstin.ahlberg@arbetslivsinstitutet.se.

Kerstin Ahlberg
Enhetschef, jur. dr. h.c.
Arbetslivsinstitutet

